

Tale i forbindelse med uddelingen af kulturprisen

Naalakkersuisoq for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Mimi Karlsen den 21. juni 2009.

Deres Majestæt Dronning Margrethe, Deres kongelige Højheder Prins Henrik, Kronprins Frederik og Kronprinsesse Mary, radiolyttere og TV-seere, gæster og prismodtagere samt deres familie.

Det er første gang, at årets kulturpris uddeles under Selvstyret, og foregår i år her i GU-Nuuk's minihal, hvortil jeg vil byde alle hjertelig velkommen.

Naalakkersuisut har besluttet, at kulturprisen i år tildeles 2 personer, som har gjort en bemærkelsesværdig indsats i forhold til den grønlandske kultur, og som stadig med stor ihærdighed gør et stort arbejde i forbindelse med den kulturarv, som vi alle respekterer og sætter stor pris på.

På Nationaldagen i dag, bliver Selvstyret indført, hvorved vores sprog bliver et officielt sprog, og derfor forekommer det ganske naturligt at kulturprisen i år tilgår en person, som har gjort en stor indsats for det grønlandske sprog.

Den første af kulturprismodtagerne er en mand på 80 år, med en stor bekendtskabskreds, og som har medvirket i arbejdet med og selv gjort en stor indsats for det grønlandske sprog.

Han blev født i Nuuk, som søn af tømrer Peter Lund og fru Helga Lund, og var den tredieyngste ud af en søskendeflok på otte.

Efter 6 år som elev på Ilinniarfissuaq var han uddannet kateket og lærer, men valgte at bygge videre på uddannelsen, hvor han på Ranum Seminarium først tog en 1-årig studentereksamen og siden en 5-årig uddannelse, hvorefter han fik en i hele Skandinavien anerkendt lærereksamen.

Sommerferierne blev også udnyttet, således at han også fik sig en svømmelæreruddannelse og en sløjdlæreruddannelse. Umiddelbart efter fik han stilling som lærer på en ny skole i Middelfart med gymnastik, sløjd og kunst som fag. Efter at have været fra sin familie i knap 10 år, vendte han tilbage til Nuuk i 1958. I 1960 fik han en stilling ved den gamle efterskole i Aasiaat, og levede til sin store glæde som nordgrønlander i 6 år. Siden blev han skoledistriktsleder i Qaanaaq, hvorefter han udnyttede den daværende permissionsordning til at tage nogle kurser på Københavns Universitet, hvorfra han fik eksamen i 6 fag.

Efter opholdet på Københavns Universitet vendte han tilbage til Grønland i 1970, hvor han gik i gang med at arbejde med den grønlandske retskrivning som formand for Sprog- og Retskrivningsudvalget. Efter flere afprøvninger af forskellige muligheder endte arbejdet med, at der blev foreslået indført en fonetisk retskrivning. Den nye retskrivning blev vedtaget i 1972 og trådte i kraft i 1973.

Et af de områder vores prismodtager har haft indflydelse, og som har været medvirkende til, at han er kendt i hele Grønland, er de forskellige radioudsendelser, hvor han stadig medvirker, og hvor han ikke alene har bevist sit store kendskab til det grønlandske sprog, men også til en lang række andre områder.

Han har arbejdet som lektor i Ilinniarfissuaq i mange år, og selv om han nu er pensioneret arbejder han stadig med sproget for at kunne forstå området i dybden.

Den anden kulturprismodtager er en kvinde på 55 år, fanger og outfitter. Hun blev født i Sisimiut som datter af Ingeborg og Anda Jerimiassen. Hun har to døtre og to børnebørn. Hun er uddannet som tandtekniker og har arbejdet som frisør. Da hun ikke kunne tåle arbejdet som frisør, besluttede hun sig for at blive fanger. Der er ikke mange kvindelige fangere her i Grønland.

Baggrunden for at indstille vedkommende til kulturprisen er bl.a., at hun går meget op i de gamle grønlandske traditioner, som hun har tilegnet sig fra sin familie. Hun kan udføre både traditionelle kvindelige og mandlige arbejder, og udfører utrætteligt de huslige opgaver til de er løst på bedste vis og på en måde, som traditionen kræver. Det er vigtigt for hende, at vinterforrådet bearbejdes efter de rigtige traditionelle fremgangsmåder og i den bedste kvalitet, samtidig med, at hun vil lære tingene til bunds, når hun støder på metoder, hun ikke kender. Hun stiller således meget store krav til sig selv.

Et vigtigt element i den grønlandske kultur er respekten for de ældre og at dyrke de nære familierelationer. Vores kulturprismodtager har fuldt ud disse kvaliteter. Selv i de travleste perioder, sørger hun altid for sine ældre familiemedlemmer og sin familie. Alle kan til enhver tid regne med hende.

Det er vigtigt for hende, at den grønlandske kultur fremmes i forbindelse med hendes arbejde som outfitter, det samme gælder den høje kvalitet, hun kræver både af sig selv, og i forhold til fx det tøj og de redskaber, hun benytter i arbejdet. Hun går meget op i, at turisterne benytter sælskindsbeklædning, når hun kører hundeslæde for turisterne, for at fremhæve vigtigheden af dette tøj i det arktiske klima, og fordi dette i sig selv er en uforglemmelig oplevelse for turisterne. Hun ynder at understrege, at når en turist har en god oplevelse, vil han eller hun vende tilbage eller fortælle andre om sine oplevelser.

Det er mig en glæde at kunne meddele, at Naalakkersuisut har peget på Miilu Lars Lund og Johanne Bech som modtagere af årets kulturpris.

Først Miilu Lars Lund, en stor tak til dig for din store indsats for vores kultur og ikke mindst det grønlandske sprog. Jeg ønsker dig og din familie hjertelig tillykke! Hermed vil jeg overrække dig beviset på kulturprisen og det tilhørende beløb.

Og den anden kulturprismodtager Johanne Bech, en stor tak til dig for din store indsats for vores kultur. Jeg ønsker dig og din familie hjertelig tillykke! Hermed vil jeg overrække dig beviset på kulturprisen og det tilhørende beløb.